

En av tre har høyere utdanning

Antallet studenter har økt de siste ti årene, og i 2009 var det 235 000 studenter ved universiteter og høyskoler. Kvinnene er i flertall blant studentene i høyere utdanning. Sju av ti gjennomfører videregående opplæring i løpet av fem år. En større andel av elevene ved allmennfaglige studieretninger fullfører innen fem år sammenlignet med elever ved yrkesfaglige studieretninger. Menn fullfører videregående opplæring i mindre grad enn kvinner. Jenter oppnår i gjennomsnitt bedre karakterer enn gutter i alle fag i grunnskolen, bortsett fra i kroppsøving.

Per T. Tuhus

I takt med at samfunnet utvikler seg, endres også befolkningens deltagelse i utdanning, fra barnehage til universitet. I 2009 ble det lovfestet rett til plass i barnehage i Norge. Det har blitt bygd mange nye barnehager de senere årene, og de aller fleste barn i barnehagealder har i dag tilbud om barnehageplass. Rett og plikt til grunnskole og rett til videregående opplæring bidrar til at hele befolkningen har samme mulighet til å gjennomføre grunnopplæring. Likevel viser det seg at det å gjennomføre videregående opplæring er en utfordring for mange.

Høyere utdanning som tidligere var for mindretallet, er i ferd med å bli mer vanlig enn uvanlig, og kvinner leder an. Mange bakgrunnsfaktorer spiller inn i utdanningsforløpet til den enkelte. Kjønn, foreldrenes utdanningsnivå og innvandringsbakgrunn kan påvirke hva slags resultater eleven oppnår i grunnskolen, om eleven gjennomfører videregående skole, og om han eller hun velger å ta høyere utdanning.

Datakilder

Denne artikkelen bygger i hovedsak på datagrunnlag hentet fra Statistisk sentralbyrås (SSB) offisielle utdanningsstatistikk.

I statistikken over studenter ved universiteter og høyskoler er også norske studenter i utlandet inkludert.

Antall studenter i høyere utdanning øker

I 2009 ble det registrert 235 000 studenter ved universiteter og høyskoler. Fra 2008 til 2009 økte tallet på studenter i høyere utdanning med 10 000, eller litt over 4 prosent. Fra 1999 til 2009 økte studenttallet med 33 500. Kvinnene sto for den største økningen. En av grunnene til at tallet på studenter øker, er at det har blitt flere i aldersgruppen 19-24 år de siste årene, men det er også en større andel av årskullene som studerer. Tallet på norske studenter i utlandet økte også i 2009 og bidro til vekst i det totale studenttallet. Til sammen var det 12 380 som valgte å studere i utlandet i 2009, en økning på 1 100 fra året før.

I 2009 var 31 prosent av alle menn og kvinner i aldersgruppen 19-24 år registrert som student ved et universitet eller en høyskole, mot 28 prosent i 2001. Andelen i aldersgruppen 25-29 år som studerer, har vært relativt stabil det siste tiåret, og lå i 2009 på 15 prosent.

Per T. Tuhus er filolog og rådgiver i Statistisk sentralbyrå, Seksjon for utdanningsstatistikk.
(per.tuhus@ssb.no)

Tilbøyeligheten til å ta utdanning ved universitet og høyskole henger sammen med utdanningsnivået til foreldrene. Andelen av aldersgruppen 19-24 år som var i gang med høyere utdanning i 2009, varierte fra 58 prosent av dem som hadde foreldre med lang høyere utdanning, til 14 prosent blant dem som hadde foreldre med grunnskoleutdanning (utdanningsstatistikk, studenter ved universiteter og høyskoler, Statistisk sentralbyrå).

Blant innvandrere i aldersgruppen 19-34 år er andelen som studerer lavere enn for hele befolkningen (se figur 1). I 2009 var 8 prosent av innvandrer-mennene og 11 prosent av innvandrerkvinnene i alderen 19-34 år i gang med høyere utdanning. Den lave deltagelsen blant innvandrerne kan delvis skyldes at noen befinner seg i grunnskole eller i videregående skole dersom de mangler skolegang fra hjemlandet (Henriksen 2006). For norskfødte menn med innvandrerforeldre var 24 prosent i aldersgruppen 19-34 år i høyere utdanning, mot 30 prosent av kvinnene i samme aldersgruppe. Kvinnene har i flere år vært i flertall både blant innvandrere og blant norskfødte med innvandrerforeldre i høyere utdanning.

Fag innenfor helse, sosial og idrett øker mest

I takt med at tallet på studenter har økt de siste 10 årene, har også fordelingen av studenter innenfor de forskjellige fagretningene endret seg. Mens det har blitt mange flere studenter på noen fagfelt, har det blitt færre på andre fagfelt. I 2009 var det flest studenter innenfor helse-, sosial- og idrettsfag på universitetene og høyskolene, vel 22 prosent av alle studenter i høyere utdanning. Ti år tidligere, i 1999, var det flest studenter ved naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag. I tiåret mellom 1999 og 2009 har veksten i studenter innenfor helse-, sosial- og idrettsfag vært på nærmere 47 prosent, eller 17 000 studenter (se figur 2). Til sammenligning har veksten ved naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag vært på under 1 prosent i den samme perioden.

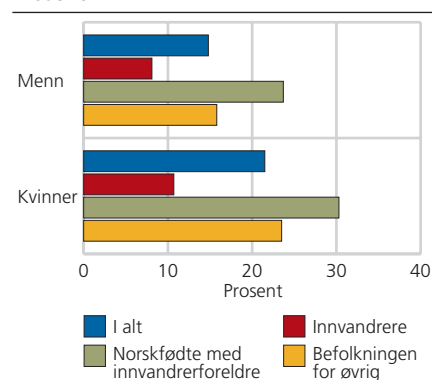
Det har vært en økning i studentmassen innenfor samfunnsfag og juridiske fag på 37 prosent fra 1999 til 2009. Økonomiske og administrative fag har i det samme tidsrommet hatt en økning på 28 prosent. Humanistiske og estetiske fag, og lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk har begge hatt nedgang i antall studenter fra 1999 til 2009, henholdsvis 9 og 3 prosent.

Flest kvinner fullfører høyere utdanning

I studieåret 2008/09 ble det fullført 34 100 utdanninger ved universiteter og høyskoler her til lands. Det var en liten nedgang i fullførte utdanninger på lavere nivå fra året før, og en tilsvarende oppgang i fullførte utdanninger på høyere nivå (se tekstboks). Det ble avlagt 1 084 doktorgrader, en nedgang på 147 fra året før.

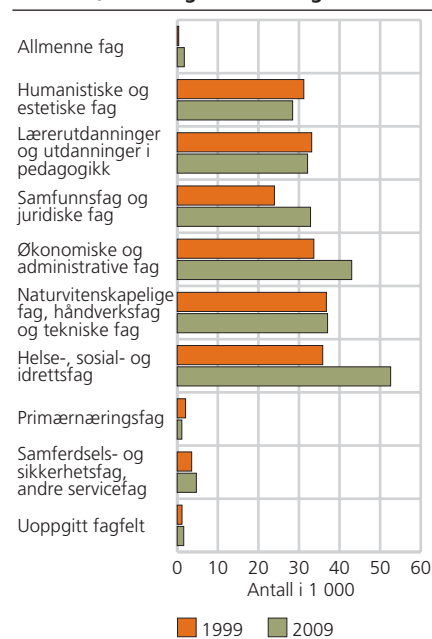
I studieåret 2008/09 fullførte kvinner flest utdanninger på både lavere nivå og høyere nivå, mens menn fullførte flest doktorgrader. 64 prosent av fullførte utdanninger på lavere nivå, 56 prosent på høyere nivå, og 46 prosent av alle doktorgrader ble fullført av kvinner. Andelen kvinner som tar utdanning på høyere nivå og doktorgrad har økt betraktelig. I 1998/99 var andelen kvinner blant de som fullførte høyere grad og doktorgrad henholdsvis 44 prosent og 36 prosent.

Figur 1. Andel studenter i høyere utdanning i prosent av registrerte årskull (19-34 år), etter innvandringskategori og kjønn. 2009. Prosent

Kilde: Utdanningsstatistikk, studenter ved universiteter og høyskoler, Statistisk sentralbyrå.

Figur 2. Antall studenter i høyere utdanning i Norge og norske studenter i utlandet, etter fagfelt. 1999 og 2009

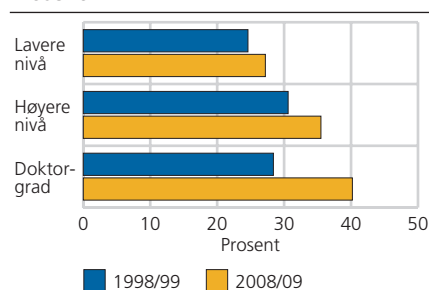

Kilde: Utdanningsstatistikk, studenter ved universiteter og høyskoler, Statistisk sentralbyrå.

Utdanning på lavere/høyere nivå

Universitets- og høyskoleutdanninger på lavere nivå tilsvarer utdanninger på fire år eller mindre, men samtidig minst to år. Universitets- og høyskoleutdanninger på høyere nivå tilsvarer utdanninger på mer enn fire år – doktorgrader er her ikke inkludert.

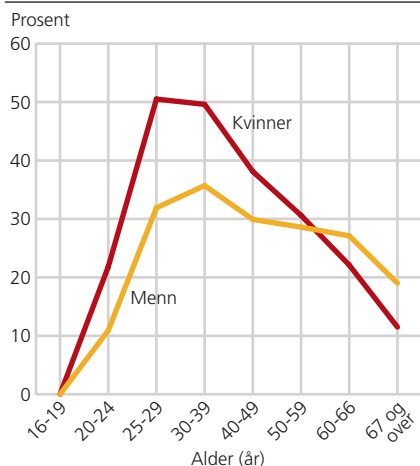
Figur 3. **Andel kvinner blant dem som fullførte høyere utdanninger innenfor realfag, alle nivåer. 1998/99 og 2008/09. Prosent**

Kilde: Utdanningsstatistikk, fullførte utdanninger ved universiteter og høyskoler, Statistisk sentralbyrå.

Personer som har ukjent utdanningsnivå, er ikke med i beregningen av prosentandeler for befolkningens utdanningsnivå. Denne gruppen er langt større i Oslo enn i andre fylker, og består nesten utelukkende av innvandrere.

Figur 4. **Andel med høyere utdanning, personer 16 år og over, etter kjønn og alder. 2009. Prosent**

Kilde: Utdanningsstatistikk, befolkningens utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå.

Andelen kvinner innenfor realfag øker

Det er flest menn som fullfører utdanninger innenfor naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag (her kalt realfag), og samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag. Kjønnfordelingen ved disse fagfeltene er fremdeles ujevn, men har jevnet seg noe ut det siste tiåret. Kvinneandelen ved fullførte realfag, lavere nivå, var 27 prosent i studieåret 2008/09, noe som er en økning på 2 prosentpoeng fra 10 år tidligere.

Av alle som fullførte realfagsutdanning på høyere nivå i 2008/09, var 35 prosent kvinner, en økning på 4 prosentpoeng fra 1998/99. 40 prosent av alle som fullførte doktorgrad i realfag i 2008/09 var også kvinner, mot 28 prosent 10 år tidligere (se figur 3). Innenfor enkelte kvinnedominerte utdanninger har kjønnfordelingen blitt enda skjevare de siste 10 år.

I 2008/09 var 82 prosent av alle som fullførte lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk på høyere nivå kvinner, og det samme gjaldt 72 prosent av alle som tok utdanning innenfor helse-, sosial- og idrettsfag på høyere nivå. 10 år tidligere lå andelen kvinner på henholdsvis 75 og 60 prosent.

Av alle studenter som fullførte en høyere utdanning i 2008/09, var 2 700, eller 8 prosent, innvandrere. Av alle innvandremenn som fullførte en høyere utdanning i 2008/09, hadde 33 prosent studert realfag (naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag), mens 14 prosent hadde studert økonomiske og administrative fag. Av innvandrerkvinnene som fullførte høyere utdanning samme år, hadde 30 prosent studert helse-, sosial- og idrettsfag, mens 17 prosent tok lærerutdanninger og pedagogiske fag.

45 prosent av alle studenter som fullførte en femårig mastergrad i studieåret 2007/08, fullførte innen seks år etter første gangs registrering i høyere utdanning. Menn er i mindretall når det gjelder antall avlagte mastergrader, men de fullfører raskere enn kvinner. 53 prosent av mennene hadde fullført mastergraden etter seks år, mens 39 prosent av kvinnene gjorde det samme.

27 prosent har høyere utdanning

Andelen av befolkningen med høyere utdanning fortsetter å øke. I 2009 var 27 prosent av befolkningen over 16 år registrert med høyere utdanning (se figur 4). Ti år tidligere var det bare 21 prosent som hadde høyere utdanning. I 2009 hadde mer enn 50 prosent av alle kvinner i aldersgruppen 25-29 år høyere utdanning, og det samme gjaldt nesten 50 prosent av kvinnene i aldersgruppen 30-39 år. For menn i aldersgruppene 25-29 år og 30-39 år lå andelen med høyere utdanning betydelig lavere, på henholdsvis 32 og 36 prosent.

I overkant av 6 prosent av befolkningen over 16 år hadde i 2009 lang høyere utdanning (mer enn fire år), mens 21 prosent hadde kort høyere utdanning (fire år eller mindre). Det er flere menn enn kvinner som har lang høyere utdanning. 8 prosent av alle menn over 16 år hadde lang høyere utdanning, mot 5 prosent av alle kvinner over 16 år. Mindre enn 30 prosent av befolkningen hadde grunnskole som høyeste utdanning i 2009, mens 43 prosent hadde videregående skoles nivå som høyeste fullførte utdanning.

Norge høyt oppe internasjonalt

OECDs publikasjon Education at a Glance 2010 presenterer blant annet statistikk om utdanningsnivået i OECD-landene. I gjennomsnitt for alle OECD-land hadde 28 prosent av befolkningen i alderen 25-64 år høyere

utdanning i 2008. Andelen i Norge var 36 prosent og har i gjennomsnitt økt med 1 prosentpoeng årlig mellom 1998 og 2008. I det samme tidsrommet har andelen med grunnskole som høyeste oppnådde utdanning gått ned med 1,6 prosentpoeng årlig.

Sammenlignet med Norge var det sju OECD-land som hadde lik eller høyere andel med universitets- og høgskoleutdanning. Danmark, Sverige og Island hadde alle lavere andel med høyere utdanning enn Norge, med henholdsvis 33, 32 og 31 prosent. Canada hadde høyest andel med høyere utdanning av alle OECD-landene, der hele 49 prosent av befolkningen i alderen 25-64 år hadde utdanning på universitets- og høgskolenivå i 2008.

Sju av ti har fullført videregående opplæring etter fem år

Av elevene som startet i videregående opplæring i 2004, hadde 69 prosent fullført med studie- eller yrkeskompetanse etter fem år, men graden av gjennomføring varierer mye etter studieretning, kjønn, sosial bakgrunn og innvandringskategori.

En større andel av elevene ved allmennfaglige studieretninger fullfører videregående opplæring innen fem år sammenlignet med elever ved yrkesfaglige studieretninger (se tekstboks). Etter fem år hadde 83 prosent av alle elever som begynte ved allmennfaglige studieretninger i 2004, fullført videregående opplæring. Høyest andel som hadde fullført, finner vi ved musikk, dans og drama, hvor 81 prosent fullførte etter normert tid, og hele 89 prosent hadde fullført etter fem år.

Ved de yrkesfaglige studieretningene hadde 56 prosent av elevene som begynte i 2004, fullført videregående opplæring etter fem år. 33 prosent fullførte med yrkeskompetanse/fagbrev, mens 23 prosent fullførte med studiekompetanse. Fullføringsgraden varierer mye etter studieretning. 75 prosent av elevene ved medier og kommunikasjon fullførte på normert tid, mens etter fem år hadde hele 83 prosent fullført. Ved trearbeidsfag fullførte bare 25 prosent på normert tid, og etter fem år var det 41 prosent som hadde fullført.

Menn fullfører i mindre grad enn kvinner

Av elevene som startet på allmennfaglige studieretninger i 2004, fullførte 78 prosent av kvinnene på normert tid, og etter fem år hadde 86 prosent fullført. Tilsvarende for menn var henholdsvis 70 og 79 prosent. Det er enda større forskjeller mellom kvinner og menn ved de yrkesfaglige retningene. Mens 48 prosent av kvinnene fullførte på normert tid, var det bare 32 prosent av mennene som gjorde det samme. Det jevner seg likevel litt ut etter fem år, da 61 prosent av kvinnene og 53 prosent av mennene hadde fullført med studie- eller yrkeskompetanse.

Sosial bakgrunn, som foreldrenes utdanningsnivå, gir store utslag i graden av gjennomføring i videregående opplæring. 88 prosent av elever som har foreldre med lang høyere utdanning, 65 prosent av elever som har foreldre med videregående utdanning, og 45 prosent av elever som har foreldre med grunnskoleutdanning, fullførte videregående opplæring etter fem år.

Statistikk om gjennomstrømning

Statistisk sentralbyrå har publisert statistikk om gjennomføring av videregående opplæring siden 2004. Statistikken er basert på data fra Nasjonal utdanningsdatabase (NUDB) ved Seksjon for utdanningsstatistikk.

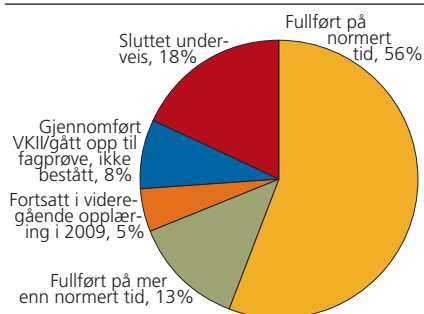
Statistikken om gjennomstrømning tar utgangspunkt i et gitt startår og alle som for første gang er registrert på et grunnkurs i videregående opplæring dette året. Måleenheten er personer ved 16 års alder, etter bostedsfylke.

Gjennomføringen måles etter såkalt normert tid, og etter fem år. I 2010 vil de nyeste tallene vise status per september 2009 for dem som begynte i videregående opplæring for første gang høsten 2004. Hva som er normert tid, varierer for ulike utdanningsløp:

Studiekompetanse og yrkeskompetanse med vitnemål oppnås etter tre år ved normal progresjon. Ordinært løp for lærlinger er to år i skole pluss to år i lære. Noen lærefag har opplæring i skole i tre år før læretida, og normert opplæringstid er fem år for enkelte fagbrev. Fremdeles måles fullføringsgraden for Reform 94.

Figur 5. Andel elever som startet i grunnkurs for første gang høsten 2004, etter fullført videregående opplæring med studie- eller yrkeskompetanse i løpet av fem år. Prosent

Kilde: Utdanningsstatistikk, gjennomstrømming i videregående opplæring, Statistisk sentralbyrå.

Innvandrere fullfører videregående i mindre grad enn resten av elevmassen. Av innvandrerne som begynte på videregående i 2004, hadde 52 prosent fullført fem år etter. Norskfødte med innvandrerforeldre gjennomfører videregående omtrent på samme nivå som resten av elevmassen, 67 prosent av 2004-kullet hadde gjennomført etter fem år.

Høyest frafall innen yrkesfag

Av elevene som begynte på videregående i 2004, og som ikke hadde oppnådd studie- eller yrkeskompetanse i løpet av fem år, var det en stor andel som sluttet underveis. I alt var det 18 prosent som valgte å avslutte studiene (se figur 5). Størst andel elever som avbrøt studiene, var det på yrkesfaglige studieretninger, hvor 28 prosent sluttet underveis. Til sammenligning var det bare 7 prosent ved de allmennfaglige studieretningene som sluttet. Med unntak av medier og kommunikasjon var det høyere frafall ved alle de yrkesfaglige studieretningene enn på de allmennfaglige studieretningene.

Gjennomføring av og frafall fra videregående opplæring har store samfunnsmessige konsekvenser. En ting er ressursene som brukes til å undervise dem som likevel ikke oppnår studie- eller yrkeskompetanse. Dessuten blir det vanskeligere å komme seg ut i arbeid når man ikke har fullført videregående opplæring. I en rapport fra Senter for økonomisk forskning (SØF) publisert i 2010 blir det blant annet dokumentert faktiske sammenhenger mellom gjennomføring av videregående opplæring og sannsynligheten for å bli arbeidsledig, motta uføretrygd eller sosialhjelp, eller å bli fengslet (Falch og Nyhus 2008).

Jenter oppnår bedre karakterer i grunnskolen

Jenter får bedre karakterer i alle fag i grunnskolen, bortsett fra kroppsøving, hvor guttene i snitt oppnår bedre resultat. Av elevene som gikk ut av grunnskolen i 2009, fikk jentene i gjennomsnitt 41,5 grunnskolepoeng (se tekstboks), mens guttene i gjennomsnitt fikk 37,6.

For elevene som gikk ut av grunnskolen i 2009, var det en klar sammenheng mellom elevens resultater og foreldrenes utdanningsnivå. Gjennomsnittet av grunnskolepoeng varierer med hele 12 poeng, fra 33,6 poeng for elever med de lavest utdannede foreldrene, til 45,6 poeng for barn av foreldre med lang høyere utdanning. Sammenhengen mellom karakterer og foreldrenes utdanningsnivå var mest markert i teoretiske fag, særlig i matematikk. 32 prosent av elevene som hadde foreldre med høyere utdanning, fikk karakteren 5 eller 6, mens 12 prosent av elevene som hadde foreldre uten høyere utdanning, fikk det samme. Tilsvarende fikk nesten en tredjedel av elevene med lavest utdannede foreldre karakteren 1 eller 2, mens en av ti som hadde foreldre med høyere utdanning, fikk det samme resultatet.

I 2009 fikk innvandrere i gjennomsnitt lavere karakterer enn den øvrige befolkningen. Den største forskjellen var i norsk hovedmål og engelsk skriftlig, hvor innvandrererelev i gjennomsnitt fikk standpunkt-karakteren 3,2, mens elever uten innvandrerforeldre fikk 3,9. Norskfødte med innvandrerforeldre hadde høyere gjennomsnittskarakterer enn innvandrererelev, men i de fleste fag litt lavere enn den øvrige befolkningen (utdanningsstatistikk, karakterer, avsluttet grunnskole, Statistisk sentralbyrå).

Grunnskolepoeng

Grunnskolepoengene kan ses på som et samlemål for alle karakterene. De oppsummerer elevenes resultater i forskjellige fag, og er med på å danne grunnlaget for opptak til videregående skole. Poengene blir regnet ut ved at hver tallkarakter (standpunkt eller eksamens-karakter) får tilsvarende poengverdi som karakteren. Poengsummen får en ved å summere alle tallkarakterene, og deretter dele på antall karakterer. Dette gjennomsnittet, med to desimaler, multipliseres med ti. Dersom eleven mangler karakterer i mer enn halvparten av fagene, settes grunnskolepoeng til null. I statistikken er elever med grunnskolepoeng lik null ikke inkludert.

Det blir færre grunnskoler i Norge

I skoleåret 2009/10 var det 2 997 ordinære grunnskoler i Norge. De siste ti årene har antallet grunnskoler gått ned med 275. Fra skoleåret 2008/09 til 2009/10 gikk tallet på grunnskoler ned med 62.

Nedgangen skyldes at det blir lagt ned flere skoler enn det blir etablert nye. Trenden med færre skoler er langvarig, men har akselerert de siste årene. Til tross for at det blir færre grunnskoler i Norge, er det fortsatt mange små grunnskoler. I 2009/10 hadde en av tre grunnskoler færre enn 100 elever.

Utdanningsdirektoratet gjennomførte våren 2010 en kartlegging av alle skolenedleggelsene i perioden 2007/08-2009/10. Totalt ble 154 skoler lagt ned i perioden, og vel 6 000 elever ble berørt av nedleggelsene. Lavt elevtall, dårlig kommuneøkonomi og ønske om bedre ressursutnyttelse blir oppgitt som hovedårsakene til at skoler blir lagt ned. Nedslitte skolelokaler, dårlig pedagogisk tilbud og lite fleksibelt lærings- og arbeidsmiljø ble også oppgitt som årsaker for å legge ned skoler.

Det er særlig små kommunale barneskoler det blir færre av. Noen av disse blir erstattet med private skoler. I en del tilfeller ønsker foreldre fortsatt skoledrift selv om kommunen mener det ikke er grunnlag for det. Dersom lokalmiljøet eller foreldrene ønsker fortsatt skoledrift, gir privatskoleloven mulighet for å starte skole med statstilskudd på religiøst grunnlag eller med anerkjent pedagogisk retning.

Ni av ti barn går i barnehage

Som en følge av myndighetenes satsing på barnehager har dekningsgraden økt betydelig gjennom 2000-tallet. 88 prosent av alle barn i alderen 1-5 år hadde plass i barnehage i 2009. Til sammenligning hadde 63 prosent i den samme aldersgruppen barnehageplass i 2001. Andelen som går i barnehage øker med alder. I 2009 lå dekningsgraden på 77 prosent for barn i alderen 1-2 år, 96 prosent for barn i alderen 3-5 år og 97 prosent blant 5-åringene. Dekningsgraden varierer likevel mellom fylker og kommuner. I 2009 hadde Oslo fylke lavest dekningsgrad, med 83 prosent for alle barn 1-5 år, mens Nord-Trøndelag hadde høyest, med 93 prosent.

I takt med at barnehagedekningen øker, har også andelen barn med heltidsplass økt. I 2009 hadde mer enn 90 prosent av alle barn i barnehage heltidsplass. Fra 2008 til 2009 har andelen barn med heltidsplass økt med 1,5 prosent.

Referanser

Education at a glance. OECD indicators 2010:
<http://www.oecd.org/edu/eag2010>

Falch, Torberg og Ole Henning Nyhus (2008): Frafall fra videregående opplæring og arbeidsmarkeds-tilknytning for unge voksne, Senter for økonomisk forskning AS.

Henriksen, K (2006): Studievalg i innvanderbefolkningen – Bak apotekerdissen, ikke foran tavla, *Samfunnspeilet* 4, 2006, Statistisk sentralbyrå.

KOSTRA, statistikk basert på Kommune-Stat-Rapportering: <http://www.ssb.no/kostra/>

Statistisk sentralbyrå: Publiseringer statistikk befolkningens utdanningsnivå: <http://www.ssb.no/utniv/>

Statistisk sentralbyrå: Publiseringer statistikk barnehager: <http://www.ssb.no/barnehager/>

Statistisk sentralbyrå: Publiseringer statistikk grunnskole: <http://www.ssb.no/utgrs/>

Statistisk sentralbyrå: Publiseringer statistikk grunnskole: <http://www.ssb.no/kargrs/>

Statistisk sentralbyrå: Publiseringer statistikk gjennomstrømning i videregående opplæring: <http://www.ssb.no/vgogjen/>

Statistisk sentralbyrå: Publiseringer statistikk høyere utdanning: <http://www.ssb.no/utuvh/>

Statistisk sentralbyrå: Publiseringer statistikk høyere utdanning: <http://www.ssb.no/eksuvh/>

Andelen minoritetsspråklige barn (se tekstboks) i barnehager har økt jevnt de siste årene. Vel 9 prosent av alle barn i barnehage i 2009 tilhørte språklige minoriteter, mens det tilsvarende tallet for 2005 var 6 prosent.

Bare en av ti ansatte i barnehage er menn

Totalt var det 85 000 ansatte i barnehagene i 2009, en økning på 3 400 fra året før. Snaut 10 prosent av alle ansatte i barnehager er menn. Andelen ansatte menn har gått opp med 1 prosentpoeng siden 2006. Barne- og familiedepartementet satte seg som mål 20 prosent menn i barnehagene innen utgangen av 2007 (Barne- og familiedepartementet 2004-2007). Regjeringen har uttalt at den ønsker å videreføre dette målet. Kunnskapsdepartementet har nedfelt at et av de prioriterte hovedmålene er at kjønnsbalansen blant ansatte i barnehage og grunntopplæring skal bedres (Kunnskapsdepartementet 2008-2010).

Barnehager

Dekningsgraden er definert som andel barn i barnehage i prosent av alle barn i tilsvarende aldersgruppe.

Heltidsplass i barnehage er definert som avtalt oppholdstid på 33 timer eller mer per uke.

Med minoritetsspråklige barn menes i denne sammenhengen barn med annet morsmål enn norsk, samisk, svensk, dansk eller engelsk.